

การศึกษารูปแบบปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายใน สังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

The Study of Best Internal Audit Practices of Internal audit departments in Higher Education Institutions, Thailand

อมร โทท่า

Amorn Thotham

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Faculty of Management Science, Rajabhat Maha Sarakham University

Corresponding author, E-mail : Thotham_am@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบัน จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 85 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test (ANOVA and MANOVA),

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน การตรวจสอบภายในโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการ การประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน

ผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน การตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการ การประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนัก ถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการ ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

คำสำคัญ : วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด ; การตรวจสอบภายใน ; สถาบันอุดมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study of the best internal audit practices of internal audit departments in higher education institutions, Thailand; and 2) to compare with the best internal audit practices of internal audit departments in higher education institutions, Thailand with difference of Institution of Education's type, number auditors, and operational time. Questionnaires were used as a research instrument. The statistics used for data were mean, standard deviation, F-test (ANOVA and MANOVA),

The results of research are that the internal audit departments' administrators of higher education institutions in Thailand agreed with having the best internal audit practices as a whole and in aspects at a high level: operational environment analysis, risk assessment integration, audit planning comprehension awareness, audit review system efficiency, audit resource allocation effectiveness and internal audit report value.

The internal audit departments' administrators with difference of Institution of Education's type have difference of the opinion with having the best internal audit practices as a whole and in aspect of operational environment analysis, risk assessment integration, audit planning comprehension awareness, audit resource allocation effectiveness and internal audit report value. And the internal audit departments' administrators with difference of operational time have difference of the opinion with having the best internal audit practices as a whole.

Keywords : The Best Practices ; Internal Audit; Higher Education Institutions

บทนำ

การบริหารจัดการองค์กรในปัจจุบัน ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร เนื่องจากการดำเนินงานใดๆที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น มนุษย์ที่เป็นทรัพยากรขององค์กรนั้นๆ จะเป็นผู้ดำเนินการหรือผลักดันจากทรัพยากรปัจจัยอื่นๆ ให้ดำเนินการและสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจะต้องวางแผน วิเคราะห์งาน วิเคราะห์คนให้เหมาะสมกับงาน สามารถติดต่อสื่อสารประสานงาน ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจในแนวปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน และระบบที่จะช่วยให้ผู้บริหารเพื่อนำมาสู่การติดตามประเมินผลได้คือ “การตรวจสอบภายใน” นั่นเอง เพื่อทบทวนผลการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล และนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาระบบงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเพิ่มมูลค่าต่อองค์กรอย่างต่อเนื่อง [1]

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอย่างมืออาชีพนั้น องค์กรทุกแห่งให้ความสำคัญอย่างมากที่จะสร้างระบบการตรวจสอบภายในให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ขององค์กรได้ เพราะการตรวจสอบภายใน (Internal Auditing) เป็นกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น บทบาทที่สำคัญของหน่วยงานตรวจสอบภายในคือการสร้างความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาหน่วยรับตรวจ เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ [2] ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้ดีที่สุด ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน (Operational Environment Analysis) การ บูรณาการการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Integration) การตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม (Audit Planning Comprehension Awareness) ประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ (Audit Review System Efficiency) ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ (Audit Resource Allocation Effectiveness) และคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน (Internal Audit Report Value) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะนำไปสู่วิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่ดีที่สุด ยิ่งผู้ประกอบการวิชาชีพตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิภาพ

และส่งผลให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลต่อไป

สถาบันอุดมศึกษา (Higher Education) เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ขึ้นไป ทั้งในส่วนของภาคภาครัฐและเอกชน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปัจจุบันมีรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบมหาวิทยาลัยของรัฐในระบบราชการ มหาวิทยาลัยในกำกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมหาวิทยาลัยเอกชน และวิทยาลัยชุมชน [3] โดยสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน โดยได้จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรและให้คำปรึกษากับหน่วยงานต่างๆ ภายในสถาบันให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงาน เกิดความถูกต้องของการรายงานทางการเงิน และให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน พร้อมทั้งเป็นพนักงานในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ที่ต้องการให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือพันธกิจของสถาบัน โดยการนำหลักปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่ดีที่สุดมาสู่การบริหารจัดการองค์กรเพื่อส่งผลต่อการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทดสอบว่า วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษา อยู่ในระดับใด และสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบัน จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในให้กับหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ความเชื่อมั่น

และให้คำปรึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา กำหนดแผนการบริหารงานตรวจสอบภายในที่ทำให้เกิดผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบัน จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 156 แห่ง [4]
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
3. ขอบเขตด้านเวลาในการดำเนินโครงการวิจัย
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559
4. ขอบเขตด้านตัวแปรหรือเนื้อหาในการศึกษาวิจัย ดังนี้
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 4.1.1 ประเภทของสถาบัน
 - 4.1.2 จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน
 - 4.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน (Best Internal Audit Practices)
 - 4.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน (Operational Environment Analysis)
 - 4.2.2 การบูรณาการการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Integration)
 - 4.2.3 การตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม (Audit Planning Comprehension Awareness)

4.2.4 ประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ (Audit Review System Efficiency)

4.2.5 ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ (Audit Resource Allocation Effectiveness)

สมมุติฐานการวิจัย

หน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบัน จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 156 แห่ง [4]

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมาย และกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานตรวจสอบภายใน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เขตพื้นที่ที่ตั้งของสถาบัน ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา จำนวนผู้

ตรวจสอบภายใน ระยะเวลาในการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และรางวัลเกี่ยวกับความสำเร็จ/ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในที่เคยได้รับ

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในที่ของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 24 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเนื้อหาวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบภายในที่ดีที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง จำนวน 4 ข้อ ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม จำนวน 4 ข้อ ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ จำนวน 3 ข้อ ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ จำนวน 4 ข้อ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและวิธีการ คือ ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสาร ยื่นขอหนังสือราชการจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ตามชื่อ ที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 156 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ - 30 เมษายน 2559 ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวนทั้งสิ้น 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 54.59 ของกลุ่มตัวอย่าง รวมระยะในการเก็บข้อมูล 71 วัน

แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 2.1 F - test (ANOVA และ MANOVA)

ผลการวิเคราะห์การศึกษารูปแบบที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย สรุปผลการวิจัยดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	13	15.29
1.2 หญิง	72	84.71
รวม	85	100.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 40 ปี	18	21.18
2.2 40 - 45 ปี	31	36.47
2.3 46 - 50 ปี	11	12.94
2.4 มากกว่า 50 ปี	25	29.41
รวม	85	100.00
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	27	31.76
3.2 สมรส	54	63.53
3.3 หม้าย/หย่าร้าง	4	4.71
รวม	85	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1ปริญญาตรี	20	23.53
4.2ปริญญาโท	56	65.88
4.3ปริญญาเอก	9	10.58
รวม	85	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงานตรวจสอบภายใน		
5.1 น้อยกว่า 5 ปี	10	11.77
5.2 5 - 10 ปี	48	56.47
5.3 11 - 15 ปี	4	4.71
5.4 มากกว่า 15 ปี	23	27.05
รวม	85	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัด สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 ต่ำกว่า 30,000 บาท	23	27.06
6.2 30,000 – 40,000 บาท	27	31.76
6.3 40,001 – 50,000 บาท	8	9.42
6.4 มากกว่า 50,000 บาท	27	31.76
รวม	85	100.00
7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
7.1 ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน	31	36.47
7.2 หัวหน้ากลุ่มงานตรวจสอบภายใน	35	41.18
7.3 อื่น ๆ ได้แก่ นักตรวจสอบภายใน	19	22.35
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 84.71) อายุ 40-45 ปี (ร้อยละ 36.47) รองลงมา มากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 29.41) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 63.53) รองลงมา โสด (ร้อยละ 31.76) ระดับการศึกษาปริญญาโท (ร้อยละ 65.88) รองลงมา ปริญญาตรี (ร้อยละ 23.53) ประสบการณ์ในการทำงานตรวจสอบภายใน 5-10 ปี (ร้อยละ 56.47) รองลงมา มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 27.05) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 -

40,000 บาท และมากกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 31.76) รองลงมา ต่ำกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 27.06) และตำแหน่งงานในปัจจุบัน หัวหน้ากลุ่มงานตรวจสอบภายใน (ร้อยละ 41.18) รองลงมา ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน (ร้อยละ 36.47)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปของหน่วยตรวจสอบภายใน สังกัดสถาบันอุดมศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ตั้งของสถาบัน		
1.1 ภาคกลาง	40	47.06
1.2 ภาคเหนือ	10	11.76
1.3 ภาคใต้	7	8.24
1.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	22	25.88
1.5 ภาคตะวันออก	3	3.53
1.6 ภาคตะวันตก	3	3.53
รวม	85	100.00
2. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา		
2.1 มหาวิทยาลัยของรัฐ	15	17.65
2.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	14	16.47
2.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏ	25	29.41
2.4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	7	8.24
2.5 มหาวิทยาลัยเอกชน/วิทยาลัยชุมชน	24	28.23
รวม	85	100.00
3. จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน		
3.1 น้อยกว่า 10 คน	63	74.12
3.2 10 - 15 คน	11	12.94
3.3 16 - 20 คน	7	8.24
3.4 มากกว่า 20 คน	4	4.70
รวม	85	100.00
4. ระยะเวลาในการดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบภายใน		
4.1 น้อยกว่า 20 ปี	53	62.35
4.2 20-30 ปี	20	23.53
4.3 31-40 ปี	8	9.41
4.4 มากกว่า 40 ปี	4	4.71
รวม	85	100.00
5. รางวัลเกี่ยวกับความสำเร็จ/ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน		
ด้านการตรวจสอบภายในที่เคยได้รับ		
5.1 เคยได้รับ	20	23.53
5.2 ไม่เคยได้รับ	65	76.47
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า หน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เขตพื้นที่ตั้งของสถาบัน ภาคกลาง (ร้อยละ 47.06) รองลงมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 25.88) ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ (ร้อยละ 29.41) รองลงมา มหาวิทยาลัยเอกชน/วิทยาลัยชุมชน (ร้อยละ 28.23) จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน น้อยกว่า 10 คน (ร้อยละ 74.12) รองลงมา 11 - 15 คน (ร้อยละ 12.94) ระยะเวลาในการดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบ

ภายใน น้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 62.35) รองลงมา 20-30 ปี (ร้อยละ 23.53) และรางวัลเกี่ยวกับความสำเร็จ/ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในที่เคยได้รับ ไม่เคยได้รับ (ร้อยละ 76.47)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยรวมและเป็นรายด้าน

วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน	4.30	0.48	มาก
2. ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง	4.25	0.54	มาก
3. ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม	4.16	0.53	มาก
4. ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ	4.18	0.55	มาก
5. ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ	4.24	0.55	มาก
6. ด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน	4.37	0.47	มาก
รวม	4.24	0.43	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน และด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน และระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน

4.1 ประเภทของสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวมของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน (ANOVA)

วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่มภายใน	4	3.663	0.916	6.177	0.000*
	กลุ่ม	80	11.861	0.148		
	รวม	84	15.524			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็น รายคู่ พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบัน อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยในกำกับของ รัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบ ภายในโดยรวม มากกว่า มหาวิทยาลัยเอกชน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้านของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	6 ด้าน	24.000	312.000	2.127	0.002*
Wilks' Lambda	6 ด้าน	24.000	262.854	2.178	0.002*
Hotelling's Trace	6 ด้าน	24.000	294.000	2.199	0.001*
Roy's Largest Root	6 ด้าน	6.000	78.000	5.266	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้านของผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน

		Univariate Tests				
Dependent Variable		SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน	Contrast	3.865	4	0.966	5.078	0.001*
	Error	15.224	80	0.190		
2. ด้านการบูรณาการ การประเมินความเสี่ยง	Contrast	6.172	4	1.543	6.689	0.000*
	Error	18.453	80	0.231		
3. ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม	Contrast	3.942	4	0.985	4.068	0.005*
	Error	19.378	80	0.242		
4. ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ	Contrast	3.525	4	0.881	3.214	0.017
	Error	21.939	80	0.274		
5. ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ	Contrast	4.051	4	1.013	3.854	0.006*
	Error	21.021	80	0.263		
6. ด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน	Contrast	3.539	4	0.885	4.683	0.002*
	Error	15.113	80	0.189		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.008

จากตารางที่ 6 ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ Univariate ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.008 จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายใน ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน มากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.008

4.2 จำนวนผู้ตรวจสอบภายใน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวมของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน (ANOVA)

วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน ในการตรวจสอบภายใน	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่มภายใน	4	1.359	0.453	2.590	0.058
	กลุ่ม	80	14.165	0.175		
	รวม	84	15.524			

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้านของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน ในการตรวจสอบภายใน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	6 ด้าน	18.000	234.000	1.482	0.097
Wilks' Lambda	6 ด้าน	18.000	215.446	1.499	0.092
Hotelling's Trace	6 ด้าน	18.000	224.000	1.509	0.088
Roy's Largest Root	6 ด้าน	6.000	78.000	3.005	0.011*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีจำนวนผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม

ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$)

4.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวมของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน (ANOVA)

วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน การตรวจสอบภายใน	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่มภายใน	4	1.589	0.530	3.079	0.032*
	กลุ่ม	80	13.935	0.172		
	รวม	84	15.524			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน มากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวม มากกว่า ระยะเวลาในการดำเนินงาน 20-30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้านของหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน (MANOVA)

สถิติทดสอบ	วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดใน การตรวจสอบภายใน	Hypothesis df	Error df	F	p-value
Pillai's Trace	6 ด้าน	18.000	234.000	1.070	0.384
Wilks' Lambda	6 ด้าน	18.000	215.446	1.075	0.379
Hotelling's Trace	6 ด้าน	18.000	224.000	1.078	0.386
Roy's Largest Root	6 ด้าน	6.000	78.000	2.311	0.042*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน ไม่แตกต่าง ($p > 0.05$)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายการวิจัย ดังนี้

1. ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิภาพของระบบการสอบทานงานตรวจสอบ ด้านประสิทธิผลในการจัดสรร

ทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายใน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก หน่วยตรวจสอบภายในตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน และการควบคุมที่มี ความสอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ช่วยให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยตรวจสอบภายในได้ส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินงานของแต่ละงานมาผสมผสานร่วมกัน เพื่อช่วยให้สามารถระบุและจัดการกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดแผนงานตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและครอบคลุมในทุกความเสี่ยงที่เป็นสาระสำคัญที่หน่วยงานเผชิญอยู่ ช่วยให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในได้ปฏิบัติงานตรวจสอบและบันทึกผลการทำงานตามแนวทางหรือคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตรวจสอบภายในได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นภารกิจหลักของหน่วยตรวจสอบภายในที่แสดงไว้ในกฎบัตร และคู่มือการปฏิบัติงานที่นักตรวจสอบภายในและองค์กรจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sopida Sampattikorn. [5] พบว่า ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบการตรวจสอบและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรที่มีการตรวจสอบในเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรอย่างยั่งยืน ในขณะที่มูลค่าการรายงานการตรวจสอบภายในที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลประโยชน์ข้อมูลทางการเงินและการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phimonphan Phookhamung. [6] พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Or-Uma Budseang. [7] พบว่า ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในบริษัทจดทะเบียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมงานตรวจสอบภายในโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีประเภทของสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด

ในการตรวจสอบภายในโดยรวม ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน ด้านการบูรณาการการประเมินความเสี่ยง ด้านการตระหนักถึงการวางแผนการตรวจสอบที่ครอบคลุม ด้านประสิทธิผลในการจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบ และด้านคุณค่าของรายงานการตรวจสอบภายในแตกต่างกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่และมีการเปิดการเรียนการสอนมายาวนาน มีการจัดตั้งหน่วยตรวจสอบภายในโดยถือปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี ซึ่งจะต้องมีวิธีปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่ดีที่สุดต่อการตรวจสอบเพื่อให้ความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษางานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยต่อผู้บริหารอย่างครอบคลุมทุกภารกิจ ส่งผลให้มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเอกชนเป็นบุคคลที่บริหารงานและสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันได้อย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดอยู่แล้ว อาจจะทำให้กระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในเป็นไปตามขั้นตอนที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phimonphan Phookhamung. [6] พบว่า ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประเภทสถาบันอุดมศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ดีโดยรวม ด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจของรายงานทางการเงิน ด้านการควบคุมภายในและตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในโดยรวมแตกต่างกัน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน มากกว่า 40 ปี ย่อมมีกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่ดีที่สุด โดยการศึกษา วิเคราะห์งาน และนำมาสู่การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรมาเป็นอย่างดี ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพทำงานตรวจสอบภายในแล้วนำเสนอประสิทธิผลนั้นมาสู่การสร้างวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิภาพได้ ในทางตรงกันข้าม สถาบันอุดมศึกษาที่มีระยะเวลาดำเนินการในระยะเวลาไม่นานนั้น เป็นหน่วยงานที่

อาจจะนำวิธีที่ดีจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นๆ ที่ก่อตั้งมานาน มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งอาจจะยังไม่ได้หาวิธีการที่ดีที่สุดให้กับหน่วยตรวจสอบภายในได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Or-Uma Budseang. [7] พบว่า ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียน ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมงานตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ควรกำหนดให้นักตรวจสอบภายในทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำมาสู่การจัดทำแผนงานตรวจสอบภายในเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการดำเนินงาน

1.2 ผู้บริหารหน่วยตรวจสอบภายใน ควรให้ความสำคัญต่อการนำประสบการณ์ด้านการตรวจสอบภายในด้วยวิธีปฏิบัติงานอย่างอดีตจนถึงปัจจุบัน นำมาสู่การวิเคราะห์หาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อนำมาสู่การวางแผนการปฏิบัติงานของนักตรวจสอบภายใน โดยสร้างนวัตกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของงานตรวจสอบภายใน และวัตถุประสงค์ขององค์กรและเพื่อสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงานตรวจสอบภายในได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการดำเนินงานกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย หน่วยงานราชการในประเทศไทย เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลจากการวิจัยมาเปรียบเทียบกันว่ามีเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในดีที่สุด เช่น กำกับดูแลกิจการของผู้บริหารองค์กร ความรู้ความสามารถของนักตรวจสอบภายใน และสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น เพื่อได้ปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในประสบความสำเร็จได้

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลทั้งหลาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชมิกา แสนโสม รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นางสาวอุทัยรัตน์ แก้วกู่ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัย มหาสารคาม และนางสาววิมลรัตน์ วรจันทร์ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน จังหวัดอุดรธานี ที่ได้ให้คำแนะนำ และได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ทำให้การดำเนินงานวิจัยประสบความสำเร็จในการครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Securities and Exchange Commission. (2008). **Capital Market Supervisory Board Notification on the Issue of Application for and Approval of Offer for Sale of Newly Issued Shares.** Bangkok : 15 December 2008.
- [2] Janthana Sakakorn, Niphan Henchodchaichana and Sillapaporn Srijanphet. (2011). **Internal Audit and Internal Control.** Bangkok: Thammasat University.
- [3] Office of the Higher Education Commission. (2016). **History of Higher Education Institutions in Thailand.** 4 January 2016. จาก <http://www.mua.go.th>.
- [4] Office of the Higher Education Commission. (2015). **Higher education institutions under the Office of the Higher Education Commission.** 17 August 2015. From :http://www.mua.go.th/know_ohed/university_mua.xls.

- [5] Sopida Sampattikorn. (2013). **Best practices in internal auditing and the ability to achieve the sustainability goals : The empirical examination of a company incorporated in Thailand. Ph.D. Thesis** : Mahasarakrm university.
- [6] Phimonphan Phookhamung. (2013). **Impact of performance of Good Audit Committee effecting to Effectiveness of Higher Education Institutions in Thailand. Master of Accounting Thesis** : Mahasarakrm University.
- [7] Or-Uma Budseang. (2013). **Relationship between The Management of Internal Audit Activities and Operational Effectiveness of companies Listed on the Stock Exchange of Thailand. Master of Accounting Thesis** : Mahasarakrm university.

